

Теорія і методика професійної освіти

УДК 378.22:766:004(477):378.014.6

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.18813260>

Стратегічні вектори професійної підготовки магістрів графічного дизайну в Україні в контексті європейської інтеграції та технологічної трансформації

Лихолат Олена Віталіївна

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри дизайну, Київський
столичний університет імені Бориса Грінченка, 04053, м.Київ, вул. Бульварно-
Кудрявська, 18/2, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-7819-0903>

Прийнято: 11.02.2026 | Опубліковано: 28.02.2026

***Анотація:** Метою дослідження є визначення стратегічних векторів професійної підготовки магістрів графічного дизайну в Україні в умовах європейської інтеграції та технологічної трансформації, а також обґрунтування концептуальної моделі магістерської освіти, що поєднує дослідницьку складову, цифрові компетентності та ціннісно-етичні орієнтири професійної діяльності. Особливу увагу зосереджено на аналізі відповідності національної системи підготовки дизайнерів принципам європейського освітнього простору, зокрема орієнтації на академічну мобільність, порівнюваність результатів навчання, розвиток критичного мислення та соціальної відповідальності. **Методи.** Методологічну основу дослідження становлять системний, порівняльний та компетентнісний підходи. Використано методи нормативно-правового аналізу освітніх стандартів, контент-аналізу програм магістерської підготовки, узагальнення сучасних наукових джерел, а також структурно-функціонального моделювання освітніх*

систем. Застосування міждисциплінарного підходу забезпечило інтеграцію педагогічних, соціокультурних і технологічних аспектів дизайн-освіти.

Результати. Встановлено, що сучасна магістерська підготовка дизайнерів характеризується переходом від інструментально-виконавської парадигми до дослідницько-інноваційної моделі. Виявлено, що ключовими тенденціями розвитку є цифровізація освітнього середовища, інтеграція штучного інтелекту в навчальні процеси, міждисциплінарність, посилення ролі проектного навчання та формування соціально відповідальної професійної ідентичності. Водночас зафіксовано дисбаланс між технологічною підготовкою та розвитком етичних і стратегічних компетентностей, що зумовлює потребу модернізації освітніх програм. Запропоновано екосистемну модель магістерської підготовки, яка включає дослідницько-когнітивний, технологічно-інноваційний, стратегічно-управлінський та етико-соціальний блоки компетентностей.

Висновки. Доведено, що стратегічним напрямом розвитку дизайн-освіти є формування дизайнера-дослідника, здатного до інноваційної діяльності, критичного аналізу соціальних процесів та відповідального впливу на візуальне середовище. Обґрунтовано, що інтеграція європейських освітніх принципів із сучасними технологічними практиками створює умови для підвищення якості магістерської підготовки та забезпечує конкурентоспроможність випускників у глобальному професійному просторі.

Ключові слова: вища освіта, магістратура, графічний дизайн, європейська інтеграція, компетентності, дизайн-освіта, освітні стандарти, інноваційна модель навчання.

Strategic vectors of masters professional training in graphic design in Ukraine in the context of European integration and technological transformation

Lykholat Olena Vitaliivna

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Design, Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University, 04053, Kyiv City, bulvarno-Kudryavska Street, 18/2, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-7819-0903>

Abstract: *The purpose of the study is to identify the strategic vectors of professional training for Master's students in graphic design in Ukraine under conditions of European integration and technological transformation, as well as to substantiate a conceptual model of Master's education that integrates a research component, digital competencies, and value-ethical orientations of professional activity. Particular attention is focused on analyzing the compliance of the national system of designer training with the principles of the European Higher Education Area, including orientation toward academic mobility, comparability of learning outcomes, development of critical thinking, and social responsibility. **Methods.** The methodological basis of the study consists of systemic, comparative, and competency-based approaches. The research employs methods of regulatory and legal analysis of educational standards, content analysis of Master's training programs, synthesis of contemporary scholarly sources, and structural-functional modeling of educational systems. The use of an interdisciplinary approach ensured the integration of pedagogical, socio-cultural, and technological dimensions of design education. **Results.** It has been established that contemporary Master's training of designers is characterized by a transition from an instrumental-performative paradigm to a research-innovative model. The key development trends include digitalization of the educational environment, integration of artificial intelligence into learning processes,*

*interdisciplinarity, strengthening of project-based learning, and the formation of a socially responsible professional identity. At the same time, a significant imbalance between technological training and the development of ethical and strategic competencies has been identified, which necessitates the modernization of educational programs. An ecosystem-based model of Master's training has been proposed, incorporating research-cognitive, technological-innovative, strategic-managerial, and ethical-social competency blocks. **Conclusions.** It has been proven that the strategic direction of design education development lies in forming a designer-researcher capable of innovative activity, critical analysis of social processes, and responsible influence on the visual environment. It is substantiated that the integration of European educational principles with contemporary technological practices creates conditions for improving the quality of Master's training and ensures the competitiveness of graduates in the global professional space.*

Keywords: *higher education, Master's degree, graphic design, European integration, competencies, design education, educational standards, innovative learning model.*

Постановка проблеми. Українська вища освіта сьогодні перебуває на етапі трансформації та гармонізації національних освітніх стандартів із європейськими вимогами, що додатково ускладнюється екзистенційними викликами воєнного часу. Впродовж останніх років вища школа України активно інтегрується до Європейського простору вищої освіти, імплементуючи правила Болонського процесу, що спрямовані на стандартизацію, академічну мобільність, а також компетентнісний підхід [1]. Застосування системи Болонського процесу для освітніх програм вищої школи дозволяє уніфікувати спільні підходи до кредитної системи (ECTS) і змістити акценти на результати навчання [2]. Такий підхід вже реалізований в стандартах вищої освіти для спеціальності 022 (B2) «Дизайн» для різних рівнів підготовки, затверджених протягом 2018-2021 років [3]. Рівень магістра у системі підготовки графічних

дизайнерів є критичною ланкою, оскільки забезпечує методологічний перехід від практико-орієнтованої (рівень бакалавру) до дослідницько-стратегічної моделі підготовки (рівень PhD).

Варто зазначити, що сьогодні, як ніколи, заглибилася прогалина між традиційною художньою школою підготовки графічного дизайнера та сучасними вимогами цифрової економіки ЄС та Світу, зокрема європейською стратегією для університетів [4; 5]. Стрімка динаміка галузі вимагає постійної актуалізації нових знань і навичок в дизайнерській освіті [6; 7]. Тож сучасна професійна підготовка мігістрів графічного дизайну в Україні потребує комплексного підходу, що об'єднує оперативне інтегрування сучасної технології, яка майже щорічно оновлюється, та активного пошуку нових інноваційних методологічних підходів навчання. Такий вектор розвитку продиктований як внутрішніми реформами в межах Болонського процесу, так і комплексними зовнішніми викликами (економічними, інформаційними безпековими). Такими викликами для підготовки графічного дизайнера є тотальна діджиталізація, трансформаційний вплив штучного інтелекту на творчий процес і життя в цілому, жорстка світова конкуренція на ринку креативних індустрій та необхідність інтеграції цифрових технологій у саму архітектуру освітнього процесу вищої школи.

Затвердження стандартів спеціальності 022 (B2) «Дизайн» в Україні стало важливим кроком у формалізації професійної підготовки дизайнерів, включно з профілізацією графічного дизайну як окремої освітньої програми [3]. Стандарти визначають базові компетентності та очікувані результати навчання на рівнях бакалавра, магістра і PhD, що, зокрема, спрямовано на формування професійної мобільності, цілісного дизайнерського мислення і здатності до самостійної творчої діяльності в галузі культури та мистецтва. Ці нормативні документи створюють універсальний каркас української освіти, але не завжди детально описують педагогічні підходи та чинники, які відповідають сучасним вимогам

ринку праці і технологічним змінам. І хоча український стандарт демонструє базовий структурний зв'язок із Європейською рамкою кваліфікацій через категорії компетентностей і програмних результатів навчання, існують суттєві прогалини щодо критичної рефлексії змістового наповнення освітніх компонентів і логічної будови освітньої програми, міждисциплінарної співпраці та сталих практик дизайну. Ця проблема стає ще гострішою з поширенням цифрових інструментів і застосуванням штучного інтелекту в практиці дизайну, що вимагає від випускників магістратури не лише художніх навичок, а й здатності думати на стику креативу, технологій та інновацій. Водночас, існує нагальна потреба у зміщенні акцентів з технічного виконання на концептуальне проектування та наукову рефлексію, що є характерною ознакою магістерського рівня в країнах ЄС.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Трансформація української освітньої моделі підготовки магістра графічного дизайну відбувається у синергії з вимогами Європейського простору вищої освіти (ЕНЕА) [1; 8]. Цей процес передбачає постійне оновлення навчальних програм відповідно до новітніх розробок і трендів у світовій вищій освіті [4; 7]. Пріоритетними напрямками такої модернізації є всеохопна цифровізація та впровадження механізмів визнання результатів навчання за допомогою штучного інтелекту [9; 10]. Важлива увага у межах ЕНЕА приділяється розвитку мікро-акредитації (micro-credentials) як визнаного інструменту гнучкого, модульного, безперервного, компетентнісно-орієнтованого навчання, швидкої адаптації до нових професійних вимог і підвищення мобільності студентів і працівників у ЄС [11]. Особливе значення має також валідація неформальної та інформальної освіти (validation of non-formal and informal learning), що дозволяє враховувати практичний досвід поза межами академічного середовища конкретного вищого навчального закладу [12]. Система підготовки здобувача вищої освіти усіх рівнів інтегрує процедури визнання попереднього навчання (Recognition of Prior Learning, RPL) для

побудови індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів освіти в обраному навчальному закладі [13]. Оновлена модель забезпечує умови для безперешкодної академічної та професійної мобільності майбутніх дизайнерів вже сьогодні. Розвиток галузі стимулюється через впровадження транснаціональної освіти та посилення міжнародного співробітництва у вищій школі, що формує професійну гнучкість [2; 5].

Ключовим результатом такої трансформації професійної освіти графічного дизайнера є вдосконалення процесів визнання кваліфікацій, що гарантує сумісність українських дипломів із європейськими стандартами. Нормативно-правовою базою для цього є Лісабонська конвенція про визнання кваліфікації з вищої освіти в європейському регіоні, де Україна є учасником, країною-підписантом. Завдяки членству в Лісабонській конвенції, дипломи випускників графічного дизайну факультетів українських вишів мають бути розглянуті приймаючими країнами із врахуванням міжнародних стандартів якості. Це включає аналіз навчальних результатів, професійних компетентностей та еквівалентності кредитів [13; 14; 15].

В міжнародному професійному дискурсі останніх років простежується значне зростання інтересу до міждисциплінарних аспектів підготовки дизайнерів взагалі, і графічних дизайнерів зокрема. Світова академічна спільнота дедалі частіше розглядає графічний дизайн не як ізольовану художню дисципліну, а як складну систему комунікації, інтегровану в маркетинг, технології, соціологію та інші знання, що не пов'язані з дизайном на пряму [16]. Особлива увага приділяється адаптації навчальних програм до вимог індустрії 4.0, де штучний інтелект та 3D-технології стають ключовими компонентами професійної грамотності [17]. Важливою передумовою для формування сучасних компетентностей випускників є опора освітніх програм магістрів на поєднання науково-дослідних методів із творчими практиками в контексті концепції «спільного когнітивного ядра», яке може стати основою для

міждисциплінарного діалогу та переосмислення методів як в дизайні, так і в науці [18].

Вітчизняні науковці, намагаючись досягнути сучасні виклики перед освітою графічних дизайнерів, розробляють моделі стратегічної модернізації галузі, що поєднують міжнародні стандарти з національними здобутками. Зокрема, О. Мусієнко бачить шлях до розвитку у гармонізації цінної архітектури компетентностей (відповідність європейським рамкам (EQF)) із традиціями української дизайнерської освіти та її педагогічними ресурсами. Дослідник констатує суттєвий дефіцит у розвитку метакогнітивних навичок магістрантів, наполягаючи на тому, що магістерський рівень (Level 7 EQF / 8 НРК) має функціонувати як методологічний шлюз. Це забезпечує критично важливий перехід від рівня «технічного виконання», характерного для бакалаврату, до рефлексивної практики за концепцією Дональда Шьона [19]. Систематизуючи сучасні вимоги до фахівців у динамічному та конкурентному середовищі, С. Хомик та В. Денисенко сходяться на думці про важливість менторських програм, постійного професійного навчання (Continuing Professional Development, CPD) для підтримки актуальності навичок в умовах технологічних змін, опори на експериментальне навчання (стажування, студійне навчання) та необхідність формативного оцінювання, де ключову роль відіграє зворотний зв'язок та рефлексивна практика як основа професійного зростання [20]. Група науковців на чолі з Г. Брюхановою ґрунтовно розкривають контекст технологічної трансформації та вимог індустрії 4.0. Вони пропонують поєднувати комплексний системний підхід до формування професійної компетентності та проблемно-орієнтований підхід до проектування освітніх програм за такими векторами модернізації: подоланням розриву між теорією та ринком праці через ONET-класифікацію компетентностей; інтеграцію багатовимірних цифрових технологій та ШІ в магістерські курси; розвиток командних навичок (які є обов'язковими у 80% вакансій на ринку);

впровадження міждисциплінарних проєктів. Автори обґрунтовують перехід до проблемно-орієнтованого навчання, наголошуючи на тому, що такий підхід дозволяє майбутньому дизайнеру трансформуватися з виконавця в куратора складних візуальних комунікацій [21]. Дослідники О. Іонова та С. Лупаренко аналізують унікальну модель «адаптивного балансу» підготовки фахівців з графічного дизайну в закладах вищої освіти Китаю, яка базується на синергії традиційного мистецтва та високих технологій [22].

Аналіз зазначених праць дозволяє зробити попередній висновок, що успішна підготовка магістра графічного дизайну в Україні сьогодні залежить від здатності закладів вищої освіти створювати гнучку освітню екосистему, в якій гармонійно поєднується класична художня школа з опорою на потужну національну ідентичність та інноваційні вимоги європейського ринку праці, забезпечуючи конкурентоспроможних стратегів-дослідників, здатних на основі високої майстерності виконувати наукову та управлінську діяльність.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри значний масив нормативних документів, європейських освітніх стратегій та наукових досліджень, присвячених модернізації дизайн-освіти в Україні та її інтеграції до Європейського простору вищої освіти, низка ключових аспектів професійної підготовки магістрів графічного дизайну ще залишається недостатньо опрацьованою або фрагментарно висвітленою. На сьогодні відсутньою є цілісна стратегічна модель підготовки магістрів графічного дизайну, яка б системно поєднувала вимоги стандарту спеціальності 022 (B2) «Дизайн», рамки кваліфікацій ЕНЕА/EQF та реальні виклики цифрової економіки й креативних індустрій ЄС. Залишаються не розкритими механізми переходу від практико-орієнтованої підготовки бакалаврського рівня до стратегічного проєктування, дослідницької діяльності та педагогічної рефлексії магістерського рівня. Також недостатньо дослідженим залишається магістерський рівень як «методологічний шлюз», що забезпечує трансформацію

дизайнера-виконавця у дизайнера-дослідника та стратега. У більшості публікацій акцент зосереджено на модернізації інструментальної та цифрової складової підготовки, тоді як питання розвитку метакогнітивних компетентностей (метакогнітивних знань, контролю та активності), критичної рефлексії, наукового мислення та концептуального проєктування розглядаються побіжно і не інтегруються у системну освітню модель освітньої програми другого (магістерського) рівня вищої освіти України.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є теоретико-методологічне обґрунтування стратегічних векторів професійної підготовки магістрів графічного дизайну в Україні в умовах європейської інтеграції та технологічної трансформації шляхом аналізу національних освітніх стандартів спеціальності 022 (В2) «Дизайн», вимог Європейського простору вищої освіти та сучасних тенденцій розвитку креативних індустрій, а також визначення напрямів модернізації змісту, структури й методів магістерської підготовки з урахуванням цифровізації, впливу штучного інтелекту та міждисциплінарних практик.

Для досягнення поставленої мети в статті передбачається розв'язання таких завдань: а) проаналізувати нормативно-правову та концептуальну базу професійної підготовки магістрів графічного дизайну в Україні, зокрема стандарт вищої освіти спеціальності 022 (В2) «Дизайн», у співвідношенні з вимогами Європейського простору вищої освіти та Європейської рамки кваліфікацій; б) визначити роль магістерського рівня як методологічного шлюзу в системі підготовки графічних дизайнерів, що забезпечує перехід від практико-орієнтованої діяльності до стратегічного проєктування, науково-дослідної та педагогічної практики.

Виклад основного матеріалу дослідження. Професійна підготовка магістрів графічного дизайну в Україні реалізується в межах спеціальності 022 (В2) «Дизайн» галузі знань 02 «Культура і мистецтво», нормативно закріпленої

стандартами вищої освіти для бакалаврського, магістерського та PhD рівнів [3]. Стандарти визначають компетентності, результати навчання та вимоги до освітньо-професійних програм, але водночас залишають простір для академічних інновацій і формування власних навчальних компонентів закладами вищої освіти. І це важливо для гнучкого реагування на зміни професійного контексту.

Аналіз стандартів дозволяє простежити системність у підході до побудови траєкторії професійного становлення фахівця через три цикли вищої освіти. Побудована ця система на засадах Болонського процесу та гармонізована Національною 8-ми рівневою рамкою кваліфікацій (НРК) з Європейською рамкою кваліфікацій (EQF) та рамкою ЕНЕА (QF-ЕНЕА), що вже на сьогодні створює нормативний фундамент для порівнюваності та міжнародного визнання українських дипломів. Системність стандартів передбачає послідовне зростання складності від технічного виконання до наукового продукування знань (див. Таблицю 1).

Таблиця 1

Загальна характеристика та структура рівнів підготовки дизайнерів за освітніми стандартами України

Параметр порівняння	Бакалавр (6 рівень НРК)	Магістр (7 рівень НРК)	Доктор філософії (8 рівень НРК)
<i>Обсяг програми</i>	240 кредитів ЄКТС	90 (професійний) або 120 (науковий) кредитів ЄКТС	30-60 кредитів ЄКТС (освітня частина) + дослідження
<i>Зміст інтегральної компетентності</i>	Розв'язання складних спеціалізованих задач та практичних проблем у галузі, застосування теорій і методів дизайну	Розв'язання складних проблем у галузі дизайну, що передбачає дослідження та здійснення інновацій	Продукування нових ідей, переосмислення знань та створення нових ціннісних знань

<i>Об'єкт діяльності</i>	Об'єкти та процеси дизайну в різних сферах життєдіяльності людини	Стратегічне проектування об'єктів та процесів дизайну та наукові та проєктні дослідження у сфері дизайну, здійснення інновацій	Методологічні, мистецтвознавчі та соціокультурні аспекти дизайну
<i>Форма атестації</i>	Публічний захист кваліфікаційної роботи, що передбачає розв'язання складної спеціалізованої задачі або практичної проблеми	Публічний захист кваліфікаційної роботи, що передбачає проведення дослідження та/або здійснення інновацій	Публічний захист дисертації, що пропонує розв'язання комплексної проблеми

Джерело: власна розробка автора

За українським стандартом магістр дизайну вже не просто реалізує проєкт, що є цілком природним для бакалаврського рівня, а розробляє науково-обґрунтовані концепції в умовах невизначеності. Це ще не продуковані нові цілісні знання, як на рівні доктора філософії, але це вже рівень стратегічного проектування, де дизайн має переплітатися з маркетингом, технологіями, соціологією, знаннями про людину (її поведінку, потреби, візуальне сприйняття). Для освітньо-наукових магістерських програм критичним є залучення здобувача освіти до дослідницької діяльності (мінімум 30% обсягу навчального часу), що готує більш ґрунтовне підґрунтя для наступного ступеня вищої освіти.

Таким чином, нормативно-правова та концептуальна основа підготовки магістрів графічного дизайну в Україні є достатньою для формалізації освітніх програм у відповідності до європейської рамки кваліфікацій (EQF). Але вимагає подальшого розвитку змістова складова магістерської освіти, яка має базуватися на певних освітніх парадигмах, що дають змогу створити оптимальну модель магістерської підготовки сучасного графічного дизайнера. І щоб відповідати сучасним вимогам професійної мобільності, критичного мислення, фахової

компетентності такими освітніми парадигмами мають бути: освіта через дослідження (опора на наукове мислення, критичний аналіз, використання методологій дослідження); освіта через проєктну діяльність (студійна робота, дизайн-експерименти, реальні кейси); освіта через цифрові технології (AI-інструменти, цифрові платформи, віртуальні середовища). Таким чином, магістратура виступатиме як інтелектуально-іноваційна освітня екосистема, а не лише як освітня програма.

Для забезпечення логічного переходу до систематизації освітніх результатів та практичного втілення оновленої освітньої програми підготовки графічних дизайнерів магістерського рівня, доцільно структурувати підготовку магістра у вигляді взаємозалежних функціональних блоків. Такий підхід дозволяє гармонізувати фундаментальну художню базу з інноваційними вимогами, створюючи умови для формування цілісного професійного профілю «дизайнера-дослідника». Структурна модель нової освітньої програми складається з чотирьох блоків: дослідницько-когнітивного, технологічно-іноваційного, стратегічно-управлінського та етико-соціального (див. Таблиця 2). Дослідницько-когнітивний блок є основним ядром магістерської освіти, його метою є формування базової основи дизайнера-дослідника. Результатом впровадження цього блоку має стати здатність здобувачів освіти продукувати інновації у сфері дизайну. Технологічно-іноваційний блок освітньої програми покликаний здійснити підготовку здобувачів магістерського рівня вищої освіти до роботи в умовах індустрії 4.0. Цей блок є ядром сучасної професійної конкурентоспроможності майбутнього фахівця. Стратегічно-управлінський блок покликаний забезпечити перехід до рівня дизайнера-лідера. Результатом впровадження цього блоку має бути здатність магістра керувати складними комунікаційними системами сфери графічного дизайну. Етико-соціальний блок покликаний забезпечити ціннісний вимір професії. Його включення у освітню програму сприятиме формуванню відповідального дизайнера-громадянина у

контексті європейської інтеграції. Такий блок передбачає становлення фахівця, який усвідомлює соціальну роль дизайну як інструменту впливу на суспільство.

Таблиця 2

Модель-екосистема освітньої програми магістрів графічного дизайну

Блоки компетенцій	Складові компоненти
<i>Дослідницько-когнітивний</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Методологія наукових досліджень (теоретичний і практичний рівні). - Design research (дизайн-дослідження). Research-through-design. Дизайн-мислення. - Критичне мислення, емоційне мислення. - Аналіз соціокультурного контексту. Етнографія користувачів. Аналіз ринку. - Рефлексивна практика (reflection-in-action).
<i>Операційно-технологічний</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Prompt engineering. Інструменти генеративного штучного інтелекту (AIGC). Генеративний дизайн. - 3D-моделювання та віртуальне прототипування. - UX/UI архітектура. - Цифрові медіа-технології. - Data-driven design (дизайн, керований даними).
<i>Стратегічно-управлінський</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Стратегічне проектування. Стратегічні комунікації та брендинг. - Дизайн-менеджмент. Проектний менеджмент. - Економіка дизайн-діяльності. Економіка дизайну. - Міждисциплінарна колаборація. - Управління інноваціями. - Захист інтелектуальної власності.
<i>Етико-соціальний</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Соціальна відповідальність дизайну. - Інклюзивний дизайн та доступність (WCAG). - Стійкий дизайн (Sustainable Design). Сталий розвиток. Екологічна сталість. - Професійна етика та академічна доброчесність. - Етичка цифрового середовища та ШІ-генерації. - Культурна ідентичність. Збереження та актуалізація національного візуального коду (етнодизайн),

Джерело: власна розробка автора.

Педагогічними механізмами реалізації запропонованої моделі-екосистеми магістрської освітньої програми графічного дизайну мають стати: а) дослідницько-проектне навчання (експериментальні студії, дизайн-лабораторії, інтеграція дизайн-досліджень у дизайн-проєкти); б) інтеграція науки та практики (реальні кейси, подвійне наставництво – академічне + професійне, спільні проєкти з індустрією); в) цифрове освітнє середовище (AI-асистоване навчання,

цифрові портфоліо, віртуальні студії); г) модульна гнучка структура (індивідуальні освітні траєкторії, мікрокваліфікації, міждисциплінарні курси).

Ключовим результатом впровадження такої освітньої моделі-екосистеми у поєднанні з визначеними механізмами її реалізації є формування дизайнера нового покоління – дизайнера-дослідника-інноватора-стратега, здатного працювати на перетині науки, технологій та соціокультурних процесів, в умовах функціонування традиційних для України вищих навчальних закладів. Випускник такої магістратури: мислить стратегічно; здатний до дослідницької діяльності; володіє сучасними технологіями; працює міждисциплінарно; несе соціальну відповідальність.

Висновки. Узагальнюючи результати дослідження, можна констатувати, що професійна підготовка магістрів графічного дизайну в Україні перебуває на етапі системної трансформації, зумовленої одночасним впливом європейської інтеграції та технологічних змін. Нормативна база, сформована відповідно до принципів Болонського процесу та європейських кваліфікаційних рамок, створює достатній інституційний фундамент для порівнюваності освітніх результатів і міжнародного визнання дипломів. Водночас існує розрив між формальною відповідністю стандартів і реальними потребами цифрової економіки та креативних індустрій, що проявляється у недостатній інтеграції міждисциплінарних підходів, дослідницьких практик і сучасних технологій у зміст магістерських програм.

Встановлено, що магістерський рівень підготовки відіграє ключову роль у системі дизайн-освіти, забезпечуючи перехід від інструментально-виконавського до стратегічно-дослідницького типу професійної діяльності. Саме на цьому етапі відбувається формування метакогнітивних компетентностей, критичного мислення, здатності до концептуального проектування та наукової рефлексії, які є визначальними для підготовки дизайнера нового покоління. Сучасні тенденції світової освіти підтверджують необхідність поєднання

науково-дослідної складової з проєктною діяльністю, цифровими технологіями, штучним інтелектом і міждисциплінарною взаємодією як основи професійної конкурентоспроможності випускників.

Обґрунтовано, що стратегічним напрямом модернізації магістерської підготовки має стати формування цілісної освітньої моделі-екосистеми, побудованої на взаємодії дослідницько-когнітивного, технологічно-інноваційного, стратегічно-управлінського та етико-соціального блоків компетентностей. Реалізація такої моделі забезпечить підготовку дизайнера-дослідника-інноватора, здатного діяти в умовах індустрії 4.0, інтегрувати національну культурну ідентичність у глобальний контекст і нести соціальну відповідальність за результати професійної діяльності. Це визначає перспективу подальших досліджень, спрямованих на розроблення методологічних механізмів упровадження екосистемної моделі магістерської освіти у сфері графічного дизайну.

Список використаних джерел

1. Qualification frameworks. *European Higher Education Area and Bologna Process*: вебсайт. URL: <https://eha.info/page-qualification-frameworks>
2. Звіт самооцінювання / Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. Київ, 2021. 114 с. URL: <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2021/02/Self-Assessment-Report.pdf>
3. Затверджені стандарти вищої освіти. Міністерство освіти і науки України: вебсайт. URL: <https://mon.gov.ua/osvita-2/vishcha-osvita-ta-osvita-doroslikh/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukraini/zatverdzheni-standarti-vishchoi-osviti>
4. Brovchenko A. et al. Transforming design education in Ukraine: insights from global best practices. *Journal of Curriculum and Teaching*. 2023. Vol. 12, No. 5. DOI: <https://doi.org/10.5430/jct.v12n5p1>

5. EIT Culture & Creativity selected projects for 2025 education call. *EIT Culture & Creativity*: вебсайт. 12 Jan. 2026. URL: <https://eit-culture-creativity.eu/latest-news/2026-01-12-eit-culture-creativity-announces-selected-projects-2025-education-call>
6. Digitalization and artificial intelligence in the creative economy. In: *UNCTAD Creative Economy Outlook 2024*. Chapter III. URL: https://unctad.org/system/files/official-document/ditctsce2024d2_ch03_en.pdf
7. Chen F., Lin Z., Li X. Research on the emerging technological intervention models in design education from a strategic perspective of global design education institutions. *Scientific Reports*. 2025. Vol. 15. Article 41366. DOI: <https://doi.org/10.1038/s41598-025-25272-1>
8. European Higher Education Area. Higher education and research. Council of Europe: вебсайт. URL: <https://www.coe.int/en/web/higher-education-and-research/european-higher-education-area>
9. Musiienko O. O. From maker to curator: a scoping review of generative artificial intelligence in design higher education. *Educational Dimension*. 2026. Vol. 14. P. 212–231. DOI: <https://doi.org/10.31812/ed.1093>
10. Yu W. F. AI as a co-creator and a design material: transforming the design process. *Design Studies*. 2025. Vol. 97. Article 101303. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.destud.2025.101303>
11. A European approach to micro-credentials. *European Education Area*: вебсайт. 19 Dec. 2024. URL: <https://education.ec.europa.eu/education-levels/higher-education/micro-credentials>
12. How can validating informal learning help access higher education? *European Education Area*: вебсайт. 23 May 2024. URL: <https://education.ec.europa.eu/news/how-can-validating-informal-learning-help-access-higher-education>

13. Recognition of prior learning: a practical guide for policy makers. Paris: OECD, 2023. 27 p. URL: <https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/topics/policy-sub-issues/adult-learning/booklet-rpl-2023.pdf>
14. Recognition of your higher education diploma. *European Training Foundation*: вебсайт. URL: <https://www.etf.europa.eu/et/faqs/recognition-your-higher-education-diploma>
15. Recognition of skills and qualifications. *Europass. European Union*: вебсайт. URL: <https://europass.europa.eu/en/recognition-skills-and-qualifications>
16. Yeo J., Teo C. Exploring transdisciplinary learning and lifelong training in visual communication design education. In: Boess S., Cheung M., Cain R. (eds.). *Synergy – DRS International Conference 2020*, 11–14 August 2020. DOI: <https://doi.org/10.21606/drs.2020.143>
17. Rohotchenko O., Zuziak T., Rohotchenko S. Graphic design in the professional training of future specialists. *AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research*. 2021. № 1. P. 143–146. DOI: [10.33543/110118143146](https://doi.org/10.33543/110118143146)
18. Schaathun H. G. On the common core of science and design. *Design Studies*. 2025. Vol. 98. Article 101305. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.destud.2025.101305>
19. Musiienko O. O. Design education in Ukraine: competency development and European integration in artistic-project training of future design professionals. *Educational Dimension*. 2025. Vol. 13. P. 257–284. DOI: <https://doi.org/10.31812/ed.1112>
20. Хомик С., Денисенко В. Компетентнісний підхід у професійній діяльності фахівців сфери дизайну. In: *Collection of Scientific Papers “SCIENTIA”*. III International Scientific and Theoretical Conference “Modern Tools and Methods of Scientific Investigations”, Antwerp, 7 June 2024. P. 149–152.
21. Bryukhanova N., Cherniavskiy K., Udris I., Marchenko A., Bielofastova T. The modernization of future specialists' professional training in the field of

advertising design in HEIs. *International Journal of Advanced and Applied Sciences*. 2022. Vol. 9 (4). P. 28–34. DOI: 10.22633/rpge.v25i3.16093

22. Іонова О., Лупаренко С. Особливості професійної підготовки майбутніх фахівців з графічного дизайну в закладах вищої освіти Китайської Народної Республіки. *Суспільство і національні інтереси*. 2026. № 1 (21). DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1572-2026-1\(21\)-181-192](https://doi.org/10.52058/3041-1572-2026-1(21)-181-192)

23. Студілко М. Модернізація освітнього простору як відповідь європейських держав на глобальні виклики у вищій освіті. *Empirio*. 2025. № 2 (Special Issue). С. 32–39. DOI: <https://doi.org/10.18523/3041-1718.2025.2.s.32-39>